

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม รัฐอมฤต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ๓๙/๒๕๖๘

วันที่ ๑๐ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง { ศาลปกครองกลาง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามคำโต้แย้งและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำโต้แย้งต่อศาลปกครองกลางว่า พระราชบัญญัติวัดอุณหนทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “รวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ พร้อมด้วยเหตุผล สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติวัดอุณหนทราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมวัดอุณหนทราย โดยกำหนดภาระหน้าที่ให้ผู้เกี่ยวข้องกับวัดอุณหนทรายทุกภาคส่วน ทั้งที่เป็นเจ้าของ ครอบครอง ใช้ประโยชน์ หรือได้รับประโยชน์ ต้องควบคุมดูแลวัดอุณหนทรายไม่ให้เป็นอันตรายต่อสาธารณชน โดยบัญญัติค่านิยามในมาตรา ๔ ว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “มีไว้ในครอบครอง” หมายความว่า การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นการมีไว้เพื่อขาย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และรวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย ในส่วนที่บัญญัติว่า “รวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย” เป็นการบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ที่มีวัดอุณหนทรายทิ้งอยู่หรือปรากฏอยู่ต้องรับผิดชอบในการกำจัดวัดอุณหนทรายเช่นเดียวกับผู้เกี่ยวข้องกับวัดอุณหนทรายโดยตรงซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์ เป็นการเพิ่มภาระให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินเกินสมควรแก่เหตุ เนื่องจากเจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินควรต้องรับภาระเฉพาะความเสียหายอันเกิดจากที่ดิน โรงเรือน อสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ที่ตนนำมาวางไว้เองหรือยินยอมให้ผู้อื่นวางไว้ในที่ดินของตน แต่กลับต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ผู้อื่นนำมาทิ้งไว้ในที่ดิน

โดยมิชอบ ขัดต่อหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle: PPP) ก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมในที่ดินของผู้อื่นเพื่อผลกระทบในการกำจัดกากอุตสาหกรรมให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งไม่สามารถจัดการหรือดูแลเนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการบำบัดหรือกำจัดกากอุตสาหกรรมสูงกว่าราคาที่ดินจนเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่สามารถรับผิดชอบได้ และการบังคับให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่ตนไม่ได้ก่อให้เกิดขึ้น ไม่ได้ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำ หรือไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ไร้เหตุผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในฐานะที่มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีเหตุผล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง อีกทั้งการที่กฎหมายบัญญัติเช่นนี้ เพียงต้องการหาคนรับผิดชอบในการบำบัดหรือกำจัดกากอุตสาหกรรมแทนเจ้าของวัตถุอันตรายที่แท้จริง การบังคับใช้ตามบทนิยามดังกล่าวจึงเท่ากับเป็นการบังคับใช้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอันเป็นกลุ่มบุคคลโดยเฉพาะเจาะจง มิได้มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคสอง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “รวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัตินิยามคำว่า “วัตถุอันตราย” หมายความว่า วัตถุดังต่อไปนี้ (๑) วัตถุระเบิดได้ (๒) วัตถุไวไฟ (๓) วัตถุออกซิไดซ์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์ (๔) วัตถุมีพิษ (๕) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค (๖) วัตถุกัมมันตรังสี (๗) วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม (๘) วัตถุกัดกร่อน (๙) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง (๑๐) วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งการควบคุมวัตถุอันตรายอยู่ภายใต้อำนาจการบังคับใช้กฎหมายของหลายหน่วยงาน แยกตามขอบเขตหรือวัตถุประสงค์ของการใช้วัตถุอันตราย^๑ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘ แบ่งประเภท

---

^๑ หน่วยงานที่ควบคุมวัตถุอันตรายภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม รับผิดชอบวัตถุอันตรายที่นำไปใช้ในทางอุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบวัตถุอันตรายที่นำไปใช้ทางการเกษตร ยกเว้นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทางการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบวัตถุอันตรายที่นำไปใช้ทางการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบวัตถุอันตรายที่นำไปใช้ในบ้านเรือน หรือสาธารณสุข สำนักงานพลังงานปรมาณู

ของวัตถุอันตรายเป็น ๔ ชนิด โดยใช้หลักเกณฑ์ความจำเป็นในการควบคุมวัตถุอันตราย ดังนี้ (๑) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๑ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด (๒) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๒ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด (๓) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง ต้องได้รับใบอนุญาต (๔) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่ห้ามไม่ให้เกิดการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง จากที่กล่าวมา พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความมุ่งหมายในการป้องกันและเยียวยาความเสียหายจากวัตถุอันตรายที่อาจเกิดต่อบุคคล พืช สัตว์ ทรัพย์ และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากโดยสภาพแล้ววัตถุอันตรายสามารถก่อให้เกิดอันตรายได้อย่างรุนแรง ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง ตกค้างอยู่ในสิ่งแวดล้อมยาวนาน มีค่าใช้จ่ายในการบำบัดหรือกำจัดอย่างถูกต้องสูงมาก และบางชนิดสามารถนำไปผลิตเป็นอาวุธเคมีซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามตามอนุสัญญาห้ามอาวุธเคมีที่ประเทศไทยเป็นภาคี จึงวางหลักการให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายที่มีส่วนในการจำหน่าย แจกจ่ายทุกช่วงอย่างเข้มงวด เพื่อประกันว่าผู้ได้รับความเสียหาย ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันเป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวมจะได้รับการดูแล เยียวยา และฟื้นฟู โดยได้มีการบัญญัติมาตรการที่ใช้บังคับกับบุคคลที่อยู่ในห่วงโซ่การกระจายวัตถุอันตราย ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้นำผ่าน ผู้นำกลับเข้ามา ผู้ส่งกลับออกไป รวมถึงผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย หลายประการ เช่น มาตรการควบคุมวัตถุอันตรายบางชนิดตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๔๓ ที่ต้องแจ้งหรือขออนุญาตในการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๒/๑ ที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้บุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไข หรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องได้ หากไม่สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องได้ อาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งมอบวัตถุอันตรายนั้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อทำลายหรือจัดการตามควรแก่กรณี หากมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นให้เจ้าของวัตถุอันตรายมีหน้าที่จ่ายหรือชดใช้เงินจำนวนนั้นแก่ทางราชการ รวมถึงสั่งให้บุคคลที่ประกอบกิจการอันมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในสถานประกอบการหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการดำเนินการแก้ไขการกระทำดังกล่าว และในหมวด ๓ หน้าที่และความรับผิดชอบ

เพื่อสันติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รับผิดชอบวัตถุอันตรายที่เกี่ยวข้องกับกัมมันตภาพรังสี
กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน รับผิดชอบวัตถุอันตรายที่เป็นก๊าซปิโตรเลียม

ทางแพ่ง ที่กำหนดหน้าที่ให้บุคคลที่อยู่ในห่วงโซ่การกระจายวัตถุอันตราย (Chain of Distribution) ต้องใช้ความระมัดระวังในช่วงที่เกี่ยวข้องกับตน และตรวจสอบบุคคลที่จำหน่ายแจกวัตถุอันตรายในลำดับก่อนหน้าและถัดไปจากตน รวมถึงต้องร่วมกันรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่วัตถุอันตรายที่อยู่ในความครอบครองของตน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัยหรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง

ประเด็นบทนิยามคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ นั้น เป็นการแปลความหมายของคำว่า “ครอบครอง” ให้กว้างกว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยรวมถึงการครอบครองแทนด้วยโดยไม่จำเป็นต้องมีสิทธิครอบครอง อย่างไรก็ดี คำว่า “มีไว้ในครอบครอง” ซึ่งบัญญัติให้ความหมายอย่างกว้าง “รวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย” โดยไม่จำกัดว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นจะเป็นเจ้าของวัตถุอันตรายหรือเกี่ยวข้องรู้เห็นการมีอยู่ของวัตถุอันตรายในที่ดินนั้นหรือไม่ อันเป็นบทบัญญัติที่วางหลักการให้บุคคลที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองดูแลที่ดินจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการป้องกันและเยียวยาความเสียหายจากอันตรายที่อาจเกิดต่อบุคคล พืช สัตว์ ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม เพราะโดยสภาพแล้ววัตถุอันตรายหลายชนิดสามารถก่อให้เกิดอันตรายได้อย่างรุนแรง ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง และตกค้างอยู่ในสิ่งแวดล้อมยาวนาน วัตถุอันตรายบางชนิดสามารถนำไปผลิตเป็นอาวุธเคมีซึ่งเป็นสิ่งต้องห้ามตามอนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี (Chemical Weapons Convention) ที่ประเทศไทยเป็นภาคี กฎหมายนี้จึงมีความเข้มงวดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายในทุกด้าน ผู้มีส่วนในการจำหน่ายแจกทุกช่วงต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดจากวัตถุอันตราย เพื่อประกันว่าบุคคลที่เป็นผู้เสียหาย รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติ จะได้รับการเยียวยาและฟื้นฟู และด้วยเจตนารมณ์ดังกล่าวทำให้มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ใช้บังคับตั้งแต่ผู้ผลิตและบุคคลทุกคนที่อยู่ในห่วงโซ่ของการกระจายวัตถุอันตราย จนถึงผู้ที่ครอบครองในขณะที่เกิดความเสียหายขึ้นในทางกลับกันหากตีความว่าใช้เฉพาะกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในห่วงโซ่ของการกระจายวัตถุอันตราย อาจทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายหรือมีการเลี่ยงกฎหมาย อันจะทำให้กฎหมายไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและเยียวยาความเสียหายจากวัตถุอันตรายที่อาจเกิดต่อบุคคล พืช สัตว์ ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

กล่าวเฉพาะกรณีที่กำหนดบทนิยาม “มีไว้ในครอบครอง” ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ ทำให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีวัตถุอันตรายทิ้งไว้หรือปรากฏอยู่ต้องมีความรับผิดชอบในวัตถุอันตรายดังกล่าว ทั้งที่อาจเป็นการกระทำของบุคคลอื่นที่เจ้าของที่ดินมิได้รู้เห็น เป็นการเพิ่มภาระ

อันเกินสมควรแก่เหตุและขัดต่อหลักผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้จ่ายหรือไม่นั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๒ ประการ คือ ประการแรก หากพิจารณาตามหลักความรับผิดชอบเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ความรับผิดชอบเช่นนี้ใช้หลักการครอบครองเป็นสำคัญมากกว่าหลักกรรมสิทธิ์^๒ มิได้มุ่งไปที่เจ้าของพื้นที่หรือเจ้าของที่ดินที่ทรัพย์สินอันตรายนั้นตั้งอยู่ แต่เป็นการพิจารณาจากการครอบครองที่ดินอันเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นปรากฏชัดต่อบุคคลภายนอกทั้งหลาย มากกว่ากรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งเป็นสถานะทางกฎหมายที่เป็นนามธรรมหรือไม่มีรูปร่างให้เห็นปรากฏได้ ประการที่สอง หลักผู้ก่อมลพิษต้องเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle: PPP) เป็นหลักการที่กำหนดให้ผู้ที่มีส่วนก่อมลพิษต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่อสภาวะอากาศในบริบทของการป้องกันมลพิษทางอากาศจากการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมนั้น หากได้พิจารณาความรับผิดชอบของเจ้าของพื้นที่หรือที่ดินที่มีวัตถุอันตรายตั้งอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายจะพบว่าในด้านกลไกการจัดการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายนั้น เจ้าของพื้นที่หรือที่ดินนั้นมีหน้าที่ในการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบหรือเก็บตัวอย่างปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่สั่งให้ดำเนินการ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบถึงการขาดศักยภาพในการจัดการวัตถุอันตรายกรณีไม่สามารถดำเนินการได้ และส่งมอบวัตถุอันตรายแก่เจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการต่อไป โดยไม่มีหน้าที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดำเนินการใด ๆ

ส่วนในแง่ของความรับผิดทางแพ่งเพื่อชดเชยค่าสินไหมทดแทนความเสียหายที่เกิดจากวัตถุอันตรายเป็นไปตามหลักการอย่างเดียวกัน ทั้งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๓ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗ คือ ใช้บทสันนิษฐานความรับผิดแต่มีเหตุยกเว้นความรับผิด มิได้เป็นการเพิ่มภาระแก่บุคคลแตกต่างไปจากหลักปกติแต่ประการใด ประกอบกับการที่เจ้าของที่ดินมีวัตถุอันตรายบนพื้นที่ของตน ย่อมเท่ากับว่ามีวัตถุอันตรายในความครอบครองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นได้ตามนัยของบทบัญญัติทั้งสองมาตราที่กล่าวข้างต้น เจ้าของที่ดินในฐานะ

---

^๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะเหตุที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก่อสร้างไว้ชำรุดบกพร่องก็ดี หรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอก็ดี ท่านว่าผู้ครองโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ถ้าผู้ครองได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดเสียหายฉนั้นแล้ว ท่านว่าผู้เป็นเจ้าของจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๕ บัญญัติว่า “บุคคลใดจะประสบความเสียหายอันพึงเกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นของผู้อื่น บุคคลผู้นั้นชอบที่จะเรียกให้จัดการตามที่จำเป็นเพื่อบำบัดป้องกันอันตรายนั้นเสียได้”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๖ บัญญัติว่า “บุคคลผู้อยู่ในโรงเรือนต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดเพราะของตกหล่นจากโรงเรือนนั้น หรือเพราะสิ่งขวางของไปตกในที่อื่นมิควร”

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอย่างใด ๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง”

เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ให้บุคคลอื่นใช้ประโยชน์ ย่อมมีสิทธิเรียกให้บุคคลที่เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน นำวัตถุอันตรายออกไปก่อนที่เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นการใช้สิทธิในฐานะผู้ให้เช่าที่ดิน หรือให้ผู้อื่นยืมใช้แบบไม่เสียค่าตอบแทน หากเจ้าของที่ดินละเลยไม่ดำเนินการเรียกร้องให้คู่กรณีของตน ดำเนินการ โดยปล่อยให้วัตถุอันตรายกองทิ้งไว้บนที่ดินของตนและอาจก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่น อันน่าจะเข้าลักษณะการก่ออันตรายด้วยการละเว้นดำเนินการของเจ้าของที่ดินได้เช่นกัน กรณีเช่นนี้ เจ้าของที่ดินย่อมปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ได้ จึงเห็นว่ากฎหมายวัตถุอันตรายกำหนดให้เจ้าของที่ดินมีหน้าที่ จัดการที่จำเป็นหรือร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการจัดการวัตถุอันตราย โดยไม่ต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการ จึงไม่ขัดต่อหลักผู้ก่อมลพิษต้องจ่าย ในทางตรงกันข้าม หากปรากฏว่าเจ้าของที่ดิน ไม่ดำเนินการใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น จะเข้าลักษณะเป็นผู้ก่อ ความเสียหายเสียเองด้วยการละเว้นอันต้องรับผิดชอบตามหลักผู้ก่อมลพิษต้องจ่ายด้วย

นอกจากนี้ พิจารณาระในการจัดการวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๔ ทำให้เห็นหน้าที่ในการจัดการวัตถุอันตรายของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังนี้

(๑) ปรากฏข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีการครอบครองวัตถุอันตราย ไม่ว่าจะโดยเจ้าของที่ดินมาแจ้ง บุคคลอื่นมาแจ้ง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายวัตถุอันตรายตรวจพบเอง หรือ ข้อมูลจากสื่อมวลชน หรือสื่อสังคมออนไลน์

(๒) เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายวัตถุอันตรายเข้าไปในพื้นที่ที่มีวัตถุอันตรายเพื่อตรวจสอบ และนำวัตถุ ตัวอย่างไปตรวจสอบ

(๓) เจ้าหน้าที่กัก ยึด หรืออายัดวัตถุอันตราย

(๔) เจ้าหน้าที่เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ เอกสาร หรือส่งวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

เมื่อเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วเห็นว่าการกระทำที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๒ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ครอบครองระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข หรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้อง แต่ถ้าไม่สามารถปฏิบัติได้ ไม่ว่าจะเพราะไม่มีความสามารถหรือเพราะ เหตุอื่นใด เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ครอบครองวัตถุอันตรายส่งมอบวัตถุอันตรายแก่เจ้าหน้าที่เพื่อทำลาย หรือจัดการแล้วแต่กรณี บทบัญญัติของกฎหมายมิได้ผลักภาระการดำเนินการให้แก่ผู้ครอบครอง วัตถุอันตรายแต่ฝ่ายเดียว แต่จะให้ผู้ครอบครองดำเนินการเสียก่อน หากไม่สามารถดำเนินการได้ จึงจะถึงขั้นตอนต่อไปที่จะเรียกให้ส่งมอบวัตถุอันตรายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการด้วยภาระ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดำเนินการของเจ้าของวัตถุอันตรายที่เป็นปัญหา ผู้ครอบครองวัตถุอันตรายที่มีใช้ เจ้าของไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนนี้

หากกล่าวในแง่ผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลในเรื่องความรับผิดทางอาญาที่สืบเนื่องจาก นิยามคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” การลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังคงยึดหลักการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ หากเจ้าของที่ดินไม่ทราบถึง การปรากฏอยู่ของวัตถุอันตรายในที่ดินของตนและได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการหมั่นตรวจตรา ไม่ให้บุคคลอื่นนำวัตถุอันตรายมาทิ้งไว้ในที่ดินของตนแล้ว เจ้าของที่ดินย่อมขาดเจตนาในการกระทำความผิด และไม่ได้กระทำการโดยประมาท หากเป็นวัตถุอันตรายประเภทที่ ๔ เจ้าของที่ดินย่อมไม่มีความรับผิด ทางอาญาไม่ว่าเป็นความผิดโดยเจตนาหรือโดยประมาทตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗๔^๓ แต่หากเป็นวัตถุอันตรายประเภทที่ ๒ หรือประเภทที่ ๓ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีบทบัญญัติกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดโดยประมาท ดังนั้น หากเจ้าของที่ดิน ขาดเจตนาย่อมไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗๒^๔ หรือมาตรา ๗๓^๕ แล้วแต่กรณี จึงไม่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือความเดือดร้อนเกินควรแก่ผู้มีไว้ในครอบครอง ซึ่งวัตถุอันตรายแต่อย่างใด

ส่วนความรับผิดทางแพ่งของบุคคลที่อาจเกิดขึ้นจากคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” พระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๓ กำหนดให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายต้องรับผิดชอบ เพื่อความเสียหายอันเกิดแต่วัตถุอันตรายที่อยู่ในความครอบครองของตน เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ความเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัยหรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง สอดคล้องกับ หลักความรับผิดเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗^๖ และเป็นการนำ

---

^๓ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๔ การกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยประมาทของผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย ดังกล่าว ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับไม่เกินแปดแสนบาท”

^๕ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๓ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

^๖ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗๓ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

^๖ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๗ บัญญัติว่า “บุคคลใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะ ใดๆ อันเดินด้วยเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ ได้ว่าการเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง

ความข้อนี้ให้ใช้บังคับได้ตลอดถึงบุคคลผู้มีไว้ในครอบครองของตนซึ่งทรัพย์สินอันเป็นของเกิดอันตรายได้โดยสภาพ หรือ โดยความมุ่งหมายที่จะใช้ หรือโดยอาการกลไกของทรัพย์สินนั้นด้วย”

หลักการว่าด้วยความรับผิดและการชดเชยเยียวยาความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมอยู่บนหลักการของหลักความรับผิดโดยเคร่งครัด (Strict Liability) ซึ่งมาจากแนวคิดที่ว่าเมื่อความเสียหายเกิดขึ้นไม่ว่าจากการกระทำของบุคคลใดจะต้องมีการชดเชยและเยียวยาความเสียหายนั้นเสมอ โดยไม่คำนึงว่าผู้กระทำจะจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ หลักการนี้ให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน จากการกระทำของบุคคลอื่น หากมีความเสียหายเกิดขึ้นกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าความเสียหายเกิดแต่วัตถุอันตรายที่อยู่ในความครอบครองของตน เว้นแต่จะสามารถพิสูจน์ให้เชื่อได้ว่าเข้าข้อยกเว้นความรับผิด ดังนั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่มีบุคคลอื่นนำวัตถุอันตรายมาทิ้งในที่ดินของตน ย่อมถือว่าวัตถุอันตรายอยู่ในความครอบครองของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้น ซึ่งตามปกติเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดจากวัตถุอันตรายนั้น แม้ดูเหมือนจะเป็นการบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องรับผิดชอบต่อวัตถุอันตรายอย่างเบ็ดเสร็จ ครอบคลุมถึงกรณีที่บุคคลดังกล่าวไม่ได้เป็นเจ้าของหรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องใด ๆ กับวัตถุอันตรายนั้นเลยก็ตาม แต่ผู้ถือครองที่ดินย่อมมีสิทธิตามกฎหมายที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ที่น่าวัตถุอันตรายมาทิ้งได้เพราะถือว่าทำละเมิดต่อผู้ถือครองที่ดินและต้องรับผิดชอบต่อบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากวัตถุอันตรายนั้น ด้วยหลักกฎหมายเช่นนี้เจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินย่อมไม่เพียงพองกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่สิทธิในการใช้ที่ดินของตน แต่ยังรวมถึงภาระในการดูแลไม่ให้ผู้อื่นนำวัตถุอันตรายมาทิ้งในที่ดินของตนเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับบุคคลอื่น รวมถึงสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินไม่ทราบว่าบุคคลใดเป็นเจ้าของวัตถุอันตราย พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๒ วรรคสี่ บัญญัติให้ภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการวัตถุอันตรายตกอยู่ในความรับผิดของเจ้าของวัตถุอันตราย หากเป็นภาระของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแต่อย่างใดไม่

ข้อโต้แย้งตามคำร้องกล่าวอ้างว่าบทนิยาม “มีไว้ในครอบครอง” ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ “... เป็นการบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ที่มีวัตถุอันตรายทิ้งอยู่หรือปรากฏอยู่ต้องรับผิดชอบในการกำจัดวัตถุอันตรายเช่นเดียวกับผู้เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายโดยตรง ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์ เป็นการเพิ่มภาระให้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินเกินสมควรแก่เหตุเนื่องจากเจ้าของและผู้ครอบครองที่ดินควรต้องรับภาระเฉพาะความเสียหายอันเกิดจากที่ดิน โรงเรือน อสังหาริมทรัพย์ สงัหาริมทรัพย์ที่ตนนำมาวางไว้เองหรือยินยอมให้ผู้อื่นวางไว้ในที่ดินของตน แต่กลับต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ผู้อื่นนำมาทิ้งไว้ในที่ดินโดยมิชอบ ขัดต่อหลักผู้ก่อมลพิษต้องจ่าย (Polluter Pays Principle: PPP) ... เพื่อผลักภาระในการกำจัดกากอุตสาหกรรมให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งไม่สามารถ

จัดการหรือดูแลเนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตราย โดยเฉพาะค่าใช้จ่าย ในการบำบัดหรือกำจัดกากอุตสาหกรรมสูงกว่าราคาที่ดินจนเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่สามารถรับผิดชอบได้ และการบังคับให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่ตนไม่ได้ก่อให้เกิดขึ้น ไม่ได้ยินยอมให้ผู้อื่นกระทำ หรือไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ไร้เหตุผล กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ...” นั้น

เห็นว่า การกำหนดให้ผู้ครอบครองวัตถุอันตรายเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิดที่ใช้บังคับกับผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้เพิ่มหน้าที่บางประการให้ผู้ครอบครองวัตถุอันตรายรับผิดชอบดำเนินการเพราะเหตุเป็นเจ้าของที่ดินที่วัตถุอันตรายนั้นปรากฏอยู่ แม้มิใช่เจ้าของวัตถุอันตรายแต่กฎหมายบัญญัติให้มีสถานะเป็นผู้ครอบครองวัตถุอันตรายนั้นในความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากโดยปกติเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจเข้าไปในที่ดินของเอกชนเพื่อดำเนินการต่าง ๆ โดยพลการ หากแต่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของที่ดินและผู้ครอบครองวัตถุอันตราย และในขั้นตอนการดำเนินการนั้นกฎหมายยังคำนึงถึงศักยภาพการดำเนินการของผู้ครอบครองอีกด้วยว่าหากไม่อาจดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องขีดความรู้ความสามารถหรือภาระค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไป ผู้ครอบครองยังสามารถแจ้งให้เจ้าหน้าที่มารับวัตถุอันตรายไปดำเนินการตามที่เหมาะสมโดยไม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายใด ๆ เนื่องจากพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๒ วรรคสี่ บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเป็นภาระของเจ้าของวัตถุอันตราย กรณีมิใช่มาตรการบังคับให้ผู้ครอบครองซึ่งมิใช่เจ้าของวัตถุอันตรายต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย แต่เพียงผู้เดียวอย่างที่มีการกล่าวอ้าง บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นมาตรการที่มีเหตุผลและกำหนดหน้าที่แก่ผู้ครอบครองวัตถุอันตรายอย่างพอสมควรแก่เหตุ

ส่วนในประเด็นที่อ้างว่าขัดต่อหลักผู้ก่อมลภาวะเป็นผู้จ่ายหรือไม่นั้น เห็นว่าในเบื้องต้น การกำหนดให้ผู้ครอบครองวัตถุอันตรายไว้ในที่ดินของตนดำเนินการต่าง ๆ ไม่ขัดต่อหลักการข้างต้น เนื่องจากเป็นเพียงการกำหนดให้มีภาระดำเนินการประสานงานกับเจ้าหน้าที่เพื่อการจัดการหรือทำลายวัตถุอันตราย มิได้ให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแต่เพียงผู้เดียว ส่วนความรับผิดชอบทางแพ่งนั้น หากผู้ครอบครองไม่ดำเนินการใด ๆ และปล่อยทิ้งไว้จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ก็ย่อมตกเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายได้ด้วยการละเว้น ไม่นำพาต่อความเสียหายที่เกิดหรือจะเกิดขึ้น ย่อมมีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖๓ ความรับผิดชอบของผู้ครอบครองในกรณีเช่นนี้

เป็นเรื่องละเอียดหน้าที่ซึ่งเป็นคนละกรณีกับความรับผิดชอบเนื่องจากการเป็นเจ้าของวัตถุอันตราย จึงไม่ขัดต่อหลักผู้ก่อมลภาวะเป็นผู้จ่ายแต่ประการใด

สำหรับข้อโต้แย้งที่ว่า “...อีกทั้งการที่กฎหมายบัญญัติเช่นนี้ เพียงต้องการหาคนรับผิดชอบในการบำบัดหรือกำจัดกากอุตสาหกรรม แทนเจ้าของวัตถุอันตรายที่แท้จริง การบังคับใช้ตามกฎหมายดังกล่าวจึงเท่ากับเป็นการบังคับใช้กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอันเป็นกลุ่มบุคคลโดยเฉพาะเจาะจงมิได้มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป...” นั้น เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่รับฟังไม่ได้ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวใช้กับบุคคลทั่วไปทุกคนที่มีพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ เป็นผู้ครอบครองวัตถุอันตรายตามนิยามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ไม่ว่าบุคคลใดที่ครอบครองวัตถุอันตราย หรือมีวัตถุอันตรายทิ้งอยู่หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองของตน ย่อมถือเป็นผู้ครอบครองวัตถุอันตรายทั้งสิ้น มิใช่การบัญญัติกฎหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจงแต่ประการใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคสอง

แม้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “มีไว้ในครอบครอง” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “รวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย” จะเพิ่มภาระแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอันตรายที่มียาวัตถุอันตรายทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครอง แต่เมื่อชั่งน้ำหนักกับประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยเฉพาะการป้องกันวัตถุอันตรายที่สามารถก่อให้เกิดอันตรายได้อย่างรุนแรง ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง และตกค้างอยู่ในสิ่งแวดล้อมยาวนาน อันอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาความปลอดภัยสาธารณะแล้ว ประโยชน์สาธารณะย่อมมีมากกว่า อีกทั้งยังไม่ตัดสิทธิเจ้าของหรือผู้ครอบครองอันตรายดังกล่าวในการใช้สิทธิฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายหรือดำเนินคดีอาญากับผู้ที่นำวัตถุอันตรายมาทิ้งไว้ในอันตรายของของตน รวมถึงบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีความมุ่งหมายให้ใช้บังคับกับบุคคลใดก็ตามที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอันตรายที่มียาวัตถุอันตรายทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครอง เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “มีไว้ในครอบครอง” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “รวมถึงการทิ้งอยู่ หรือปรากฏอยู่ใน บริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย” ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

(นายอุดม รัฐอมฤต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ